

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमलाई निम्न अनुसार विभाजन गरिएको छः

लिखित परीक्षा (Written Examination):-	प्रथम चरण	पूर्णाङ्क:- १००
	द्वितीय चरण	पूर्णाङ्क:- १००
अन्तिम चरण (Final Examination):-	कम्प्यूटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क:- ४०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. लिखित परीक्षा:- प्रथम चरण (First Phase)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या x अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण	१००	४०	वस्तुगत: बहुवैकल्पिक (MCQs)	५० प्रश्न x २ अङ्क	४५ मिनेट

२. लिखित परीक्षा:- द्वितीय चरण (Second Phase)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या x अङ्क	समय
द्वितीय	लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तिकरण र कार्यालय व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत: छोटो र लामो उत्तर	८ प्रश्न x ५ अङ्क ६ प्रश्न x १० अङ्क	३ घण्टा

३. अन्तिम चरण:- कम्प्यूटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Computer Skill Test & Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
कम्प्यूटर सीप परीक्षण(Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	१५ मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	मौखिक (Oral)	-

द्रष्टव्यः

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई लिखित परीक्षा (प्रथम चरण र द्वितीय चरण) तथा अन्तिम चरण (कम्प्यूटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता) गरी तीन चरणमा विभाजन गरिएको छ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ, सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजीमध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ। विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषासमेत प्रयोग गर्न सकिने छ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ। तर, उत्तर नदिएमा त्यसबापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन।

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको

पाठ्यक्रम

५. परीक्षामा कुनै प्रकारको क्यालकुलेटर, मोबाईल फोन, स्मार्ट वाच, हेडफोन तथा अन्य कुनै पनि प्रकारको विद्युतीय उपकरणहरूको प्रयोग गर्न पाइने छैन।
६. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका अङ्कका हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ।
७. परीक्षामा सोधिने प्रश्न संख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/ विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ।
८. द्वितीय पत्र (विषयगत प्रश्न हुने पत्र) का हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
९. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/ विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
१०. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरण (Second Phase) को लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइने छ।
११. लिखित परीक्षाको प्रथम चरण (First Phase) मा प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको शत प्रतिशत अङ्क तथा द्वितीय चरण (Second Phase) को प्राप्ताङ्कहरू जोडी कूल अङ्कको आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ।
१२. लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइने छ।
१३. लिखित परीक्षा र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कूल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिने छ।
१४. पाठ्यक्रम लागु मिति:- २०८०/१२/४

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र:- सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

१. सामान्य ज्ञान ३० प्रश्न X २ अङ्क = ६० अङ्क
- १.१ विश्वको भूगोल- महादेश, महासागर, ध्रुव, अक्षांश, देशान्तर, अन्तर्राष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, दूरी, पर्वत श्रृंखला, मरुभूमि, भूकम्प, ज्वालामुखी, नदी, हिमनदी, ताल, हिमताल, जलवायु, व्यापारिक वायु, मनसुन
- १.२ नेपालको भूगोल
- १.२.१ धरातलीय स्वरूपको किसिम र विशेषताहरू
- १.२.२ प्राकृतिक स्रोतहरू: किसिम, उपलब्धि र वर्तमान अवस्था
- १.२.३ भौगोलिक विविधता र जनजीवन
- १.२.४ नेपालमा पाइने हावापानीको किसिम र विशेषता, हावापानीको विविधताबाट उत्पन्न भएका आर्थिक तथा सामाजिक क्रियाकलाप र जिविकोपार्जनमा विविधता
- १.३ नेपालको संविधान र इतिहास (प्राचीन कालदेखि हालसम्म)
- १.३.१ नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको संविधान
- १.३.२ किराँतकाल, लिच्छविकाल र मध्यकाल; सामाजिक, आर्थिक एवं राजनैतिक अवस्था
- १.३.३ आधुनिक इतिहास; राजनीतिक घटनाक्रम, कारण र परिणामहरू
- १.४ नेपालको सामाजिक एवं सांस्कृतिक अवस्था
- १.४.१ प्रथा, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य र संगीत
- १.४.२ सांस्कृतिक सम्पदाको किसिम, विशेषता र महत्व
- १.५ नेपालको आर्थिक अवस्था: विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, सञ्चार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत) र विकास योजना
- १.६ विज्ञान प्रविधि र स्वास्थ्य: निम्न लिखित विषयमा सामान्य जानकारी
- १.६.१ विज्ञान प्रविधिको विकासबाट मानव जीवनमा परेको प्रत्यक्ष प्रभाव
- १.६.२ जैविक प्रविधि, सूचना तथा सञ्चार प्रविधि र वैकल्पिक उर्जा
- १.६.३ क्रमविकास र वंशाणु, स्वास्थ्य, रोग, खोप, खाद्य, पोषण, सरसफाइ
- १.६.४ दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने वस्तुहरू: साबुन, प्लाष्टिक, रेसा, काँच, मल र किटनाशक औषधि
- १.७ पारिस्थितिक पद्धति र वातावरण
- १.७.१ पारिस्थितिक पद्धतिको परिचय र प्रकार तथा जीव भू-रासायनिक चक्र

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

१.७.२ दिगो विकास, जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपन्छी र वनस्पतिहरू, विश्वव्यापी उष्णता, जलवायु परिवर्तन, हरितगृह प्रभाव, ओजनतहको विनास, वातावरण प्रदूषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बसाईसराई)

१.८ अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था

१.८.१ नेपालका छिमेकी देशहरू तथा बेलायत, अमेरिका र जापानसँगको सम्बन्ध

१.८.२ संयुक्त राष्ट्रसंघ: विशिष्टीकृत संस्था र गतिविधिहरू

१.८.३ क्षेत्रीय संगठन: सार्क, बिम्स्टेक र आसियान

१.९ राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत लगायत समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू सम्बन्धी जानकारी

१.१० कोशी प्रदेशका भौगोलिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, राजनीतिक, आर्थिक लगायत अन्य समसामयिक विषयमा जानकारी

२. सामान्य बौद्धिक परीक्षण

२० प्रश्न x २ अङ्क = ४० अङ्क

२.१ शाब्दिक तार्किक परीक्षण:

बोध, शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ-डिकोडिङ, छोट्टिएका अक्षर/संकेत मिलाउने, दिशा र दुरी ज्ञान परीक्षण, तार्किक विश्लेषण, श्रेणीक्रम (पंक्तिक्रम), भनाई र कारण, आगमन, निगमन, कार्य/अवस्थाको सिलसिला

२.२ मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अङ्क सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण:

अनुक्रम (श्रेणीक्रम), समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ, छोट्टिएका संख्या (अक्षर/संकेत) मिलाउने, साझा गुण, मेट्रिक्स, तथ्याङ्क व्याख्या, तथ्याङ्क जाँच (रुजु), अङ्कगणितीय तर्क/क्रिया सम्बन्धी, प्रतिशत, भिन्न, दशमलव, अनुपात, औसत, नाफा, नोक्सान, मिति/पात्रो, समय र काम

२.३ अशाब्दिक तार्किक परीक्षण:

अनुक्रम, समरूपता, एकरूपता, वर्गीकरण, तार्किक चित्रात्मक विश्लेषण, भेन भिन्न, मेट्रिक्स चित्र, त्रिभुज र वर्गहरूको रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण, विन्दु स्थान/स्थिति, पानीमा देखिने आकृति, ऐनामा देखिने आकृति, अन्तर्निहित आकृति, चित्रको स्थानान्तरण

प्रथमपत्र	सामान्य ज्ञान										सामान्य बौद्धिक परीक्षण		
अङ्कभार	६०										४०		
एकाइ	१.१	१.२	१.३	१.४	१.५	१.६	१.७	१.८	१.९	१.१०	२.१	२.२	२.३

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको

पाठ्यक्रम

प्रश्न संख्या	२	३	४	४	३	३	३	३	३	२	६	८	६
जम्मा प्रश्न	३०										२०		

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र:- लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तिकरण र कार्यालय व्यवस्थापन

खण्ड (Section) (A)	२ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क	३० अङ्क
	२ प्रश्न x ५ अङ्क = १० अङ्क	

१. लैङ्गिक समानता र महिला सशक्तिकरण
  - १.१ नेपालमा महिला विकासका प्रयासहरू
  - १.२ नेपालमा महिलाहरूको स्थिति
  - १.३ महिला अधिकार सम्बन्धी संविधानमा भएका व्यवस्थाहरू
  - १.४ लिङ्ग र लैङ्गिक विश्लेषण
    - १.४.१ लिङ्ग र लैङ्गिकता (Sex and Gender)
    - १.४.२ लैङ्गिक भूमिका (Gender Role)
    - १.४.३ लैङ्गिक समता र समानता (Gender Equity and Equality)
    - १.४.४ लैङ्गिक विश्लेषणका औजारहरू
  - १.५ लैङ्गिक समानताका लागि विशेष व्यवस्था
    - १.५.१ आरक्षण
    - १.५.२ सकारात्मक विभेद
  - १.६ लैङ्गिक मूलप्रवाहिकरण
  - १.७ लैङ्गिक समानताका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संयन्त्र
    - १.७.१ महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय
    - १.७.२ महिला तथा बालबालिका विभाग
    - १.७.३ राष्ट्रिय महिला आयोग
    - १.७.४ महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी प्रदेशस्तरमा रहेका संयन्त्रहरू
    - १.७.५ महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी स्थानीय तहमा रहेका संयन्त्रहरू
    - १.७.६ संयुक्त राष्ट्रसङ्घ अन्तर्गत महिला विभाग हेर्ने निकाय (UN Women)
  - १.८ नेपालमा लैङ्गिक समानता तथा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकका सवाल सम्बोधनमा गैरसरकारी संस्थाहरूको भूमिका

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (Section) (B)	२ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क	४० अङ्क
	४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क	

२. लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा
  - २.१ लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा (Gender Based Violence)
  - २.२ प्रथा परम्पराका नाममा हुने हिंसा (Violence based on social traditions and practices)
    - २.२.१ छाउपडी प्रथा, बोक्सीको आरोप, लिङ्ग पहिचानको आधारमा गरिने गर्भपतन लगायतका हिंसा
  - २.३ घरेलु हिंसा: प्रकार, कारण, असर र नियन्त्रणका उपायहरू
  - २.४ मानव बेचबिखन (Human Trafficking) तथा ओसारपसार र नियन्त्रणका उपायहरू
  - २.५ महिला हिंसा विरुद्ध पुरुषको भूमिका, सहभागिता/सक्रियता
३. महिला विकास कार्यक्रम र सामाजिक परिचालन
  - ३.१ सामाजिक परिचालनको सैद्धान्तिक पक्ष
  - ३.२ समूह गठन र परिचालन
  - ३.३ समूह बचत/बचत परिचालन र सहकारिता
  - ३.४ प्रजनन स्वास्थ्य, प्रजनन यौन अधिकार
  - ३.५ समूहमा सञ्चार: सञ्चारको महत्व, तरिका, व्यवधान र समाधानका उपायहरू
४. ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा
  - ४.१ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम
  - ४.२ ज्येष्ठ नागरिक अधिकार र संरक्षण
  - ४.३ अपाङ्गता अधिकार र संरक्षण
  - ४.४ किशोरावस्था र लागूपदार्थ दूर्व्यसन: कारण, असर र बच्ने उपायहरू
५. बाल अधिकार संरक्षण
  - ५.१ बाल अधिकार सम्बन्धी सामान्य जानकारी
  - ५.२ बालविवाह: कारण, असर र नियन्त्रणका उपायहरू
  - ५.३ सडक बालबालिका उद्धार, व्यवस्थापन र पुनर्स्थापना
  - ५.४ बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी सामान्य जानकारी
६. लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरण: प्रतिबद्धता र प्रयासहरू
  - ६.१ महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि, १९७९ (CEDAW) को सामान्य जानकारी
  - ६.२ बेइजिङ्ग कार्यमञ्च, १९९५ को सामान्य जानकारी
  - ६.३ दिगो विकास लक्ष्य सम्बन्धी सामान्य जानकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ६.४ नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५, भाग १३ देखि २० तथा अनुसूचीहरू)
- ६.५ आवधिक योजना (संघीय र कोशी प्रदेश) मा लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरण, सामाजिक समावेशीकरण, महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अशक्त तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू सम्बन्धी व्यवस्था
- ६.६ प्रदेश घरेलु हिंसा सम्बन्धी ऐन, २०७५ र नियमावली, २०७६ (कोशी प्रदेश)
- ६.७ बालबालिका संरक्षण ऐन, २०७७ (कोशी प्रदेश)
- ६.८ सामाजिक विकास संस्था ऐन, २०७५ र नियमावली, २०७५
- ६.९ प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश)
- ६.१० प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश)
- ६.११ स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०८० (कोशी प्रदेश)

खण्ड (Section) (C)	२ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क	३० अङ्क
	२ प्रश्न x ५ अङ्क = १० अङ्क	

७. कार्यालय व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह सम्बन्धी

७.१ कार्यालय व्यवस्थापन

- ७.१.१ कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व
- ७.१.२ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
- ७.१.३ कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, प्रकार र माध्यम
- ७.१.४ कार्यालय व्यवस्थापनमा कम्प्यूटर प्रणालीको आवश्यकता र महत्व
- ७.१.५ बैठक व्यवस्थापन तथा माइन्सूट
- ७.१.६ प्रस्तावना र प्रतिवेदन लेखन
- ७.१.७ दर्ता, चलानी, फाइलिङ, पत्र व्यवहार र टिप्पणी

७.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाह

- ७.२.१ अर्थ र महत्व, सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने तरिका/माध्यमहरू
- ७.२.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सेवा प्रदायकको भूमिका र सेवाग्राहीको अधिकार तथा दायित्व

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

विषय:- कम्प्यूटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)

1. Windows basic
  - Introduction to Graphical User Interface
  - Starting and shutting down windows
  - Basic Windows Elements- Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
  - Concept of files and folders
  - Searching file and folder
  - E-mail, Internet
2. Word Processing /MS Word
  - Creating, saving and opening documents
  - Typing in Devanagari and English
  - Text formatting (Font, Size, Color, Underline, Italic, Bold, etc.) and paragraph formatting (alignment, indentation, spacing)
  - Inserting header, footer, page number
  - Page setting (margin, page size, orientation), previewing and printing of documents
3. Presentation System
  - Introduction to presentation application
  - Creating, opening and saving slides
  - Formatting slides, slide design, inserting header and footer
  - Slide show
  - Animation
4. Electronic Spreadsheet
  - Organization of electronic spreadsheet applications (Cells, Rows, Columns, Worksheet, Workbook and Workspace)
  - Creating, opening and saving work book
  - Editing, Copying, Moving, Deleting cell contents
  - Formatting cells (Font, Border, Pattern, Alignment, Number, Protection, Margins and text wrap)
  - Using formula with relative and absolute cell reference
  - Using basic functions (IF, SUM, MAX, AVERAGE etc.)

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषयवस्तु शीर्षक	अङ्क	समय
कम्प्यूटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			Windows basic, Word, Power Point, Excel	५ अङ्क	५ मिनेट

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

नमूना प्रश्नहरू (Model Questions)

प्रथम पत्र:- सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

सामान्य ज्ञान

1. लामटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जले नछुने जिल्ला तलका मध्ये कुन हो?
(A) रसुवा (B) काभ्रेपलान्चोक (C) नुवाकोट (D) सिन्धुपाल्चोक
2. निम्न कथनहरू मध्ये विचार गर्नुहोस।
(1) चिलिमे जलविद्युत आयोजना रसुवा जिल्लामा पर्दछ।
(2) चमेलिया जलविद्युत आयोजना दार्चुला जिल्लामा पर्दछ।
(A) 1 र 2 दुवै ठिक
(B) 1 र 2 दुवै गलत
(C) 1 गलत 2 ठिक
(D) 1 ठिक 2 गलत
3. समूह 1 र समूह 2 मा जोडा मिलाउनुहोस र कोडबाट सहि उत्तर छान्नुहोस।
समूह 1
(a) म्याडम क्युरी
(b) लुई पाश्चर
(c) जोन डाल्टन
(d) थोमस एल्वा एडिसन
समूह 2
1 संयुक्त राज्य अमेरिका
2 इंग्ल्याण्ड
3 फ्रान्स
4 पोल्याण्ड

Code	a	b	c	d
(A)	4	3	2	1
(B)	4	2	1	3
(C)	3	2	1	4
(D)	4	1	3	2
4. निम्न पुरस्कारहरूलाई सुरुमा स्थापना भएको आधारमा सहि क्रम छान्नुहोस।
(A) साझा पुरस्कार, मदन पुरस्कार, जगदम्बा पुरस्कार, छिन्नलता पुरस्कार
(B) मदन पुरस्कार, साझा पुरस्कार, जगदम्बा पुरस्कार, छिन्नलता पुरस्कार
(C) मदन पुरस्कार, साझा पुरस्कार, छिन्नलता पुरस्कार, जगदम्बा पुरस्कार
(D) मदन पुरस्कार, छिन्नलता पुरस्कार, साझा पुरस्कार, जगदम्बा पुरस्कार

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास
उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम
सामान्य बौद्धिक परीक्षण

1. राम श्याम भन्दा दुई वर्षले जेठो छ। श्याम हरी भन्दा दुई गुणाले जेठो छ । यदि तीनै जनाको जम्मा उमेर २७ वर्ष छ भने श्याम कति वर्षको भयो ?

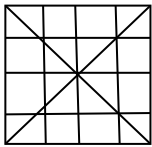
- (A) ७
(B) ८
(C) ९
(D) १०

2. दिइएको मेट्रिक्सको खाली ठाउँमा उपयुक्त अङ्क राखी पुरा गर्नुहोस्।

३	?	५
५	४	७
४	४	४
६०	९६	१४०

- (A) ४
(B) ९
(C) ६
(D) ८

3. तलको चित्रमा कति वर्ग छन्?

- (A) 28
(B) 29
(C) 30
(D) 32

द्वितीय पत्र:- लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तिकरण र कार्यालय व्यवस्थापन

खण्ड (A)

१. लिङ्ग र लैङ्गिकता भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? यी बीचको भिन्नता उल्लेख गर्नुहोस् । ५
२. नेपालको सार्वजनिक सेवामा आरक्षण र सकारात्मक विभेदको बारेमा चर्चा गर्दै यसलाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउन के गर्नुपर्छ ? लेख्नुहोस् । ५+५

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास
उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश , विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास
उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको

पाठ्यक्रम

खण्ड (B)

३. बाल अधिकार भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ? यसका चार आयामका बारेमा संक्षिप्तमा चर्चा गर्नुहोस् । ५
४. दिगो विकास लक्ष्य भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? दिगो विकास लक्ष्यहरू प्राप्तिका लागि आवश्यक विभिन्न कदमहरू मध्ये लैङ्गिक समानता एक महत्वपूर्ण लक्ष्य रहेको सन्दर्भमा लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्नका लागि नेपालमा गरिएका प्रयास र विद्यमान चुनौतीका बारेमा विवेचना गर्नुहोस् । २+४+४

खण्ड (C)

५. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सेवा प्रदायकको भूमिका उल्लेख गर्नुहोस् । ५
६. कार्यालय व्यवस्थापनमा सञ्चारको प्रकार र माध्यम उल्लेख गर्दै यसको भूमिकाका बारेमा वर्णन गर्नुहोस् । ५+५